

delsplads indhentede Oplysninger. Underøvrigheden faaer i Regelen og efter hvad der erfares fra hele Landet deres Kundskab for Byernes Vedkommende fra Kornhandlerne, for Landets Vedkommende fra de respectve Sognesfogder, flere Steder meddele de ligefrem Sognesfogderne Schemata, hvilke disse udfylde. At Sognesfogderne ikke skulde varetage Byernes Interesse, fordi de ikke ere valgte af Communen, fatter Minoriteten ikke; thi hvad enten de ere valgte af Sognemændene eller ikke, ville de vist ikke, som Bestodere af tiendepligtig Jord, forraade deres Standsfællers Interesser. At de større Kornhandlere i Byerne, med hvilke Byfogeden især kommer i Berøring, skulde have en sær Tilbøielighed til at opgive høie Priser, har Ingen erfaret; som de, der i Regelen have kjøbt Korn efter Capitelstarten, kunde man snarere formode, at de havde Tilbøielighed til lave Priser. Af de Kilder, hvoraf Capiteltaxtens Sætters øse, kan det tildeels forklæres, at Geistlighedens Priser i Regelen ere høiere end Underøvrighedernes, tildeels vel ogsaa deraf, at Geistligheden sætter Prisen efter gode Handelsvarer, hvilke Tiendeforeningerne tilfige dem, Underøvrigheden efter almindelige Varer, hvad enten de ere fugtige, svænge, urensede eller ikke. Imidlertid er Forskjellen i Almindelighed og efter flere Sammenligninger kun 1 Mk., og da Kjøbmændene mangesteds og saa godt som overalt paa Verne give 1 Mk. over Capitelstarten, saa viser det tilstrækkeligt, at Geistlighedens Priser ikke ere opkrævede. Man fastholde vel, at Geistligheden saa lidt som nogen anden Stand kan undvære den almindelige Agtelse, men vilde ikke en Præst udsætte sig for Mistanken om Gennytte, hvis han opkrævede Priserne, og vilde ikke det Offentlige gaae i Rette med ham for en saadan Selvforglemmelse? Man erindre nemlig, at Geistligheden bevogtes fra 2 Sider, Stiftsøvrigheden paa den ene, Publikum paa den anden Side, Stiftsøvrigheden er berettiget til at hentlægge et eller andet Votum, i Tilfælde af at samme skulde findes altfor afvigende fra de virkelige Priser, uden at samme medtages til Capitelstartens Beregning. Rentekammers-Circulaire af 21 Novbr. 1820. I saa Tilfælde indhentes nærmere Oplysning; til Exempel, forrige Aar

var Prisen paa Havre paafaldende høj for Korsør og tildeels for det nærmeste Pastorat; Oplysning indhentes, og det viste sig ganske rigtigt; formedelt Jernbanens Anlæggelse var Prisen paa Havre ualmindelig høj paa nævnte Plads. Saaledes øves Controlle fra den ene Side, og det er bekendt nok, at Controlle gennem de trykte og offentliggjorte Vota fra Geistligheden heller ikke forsømmes fra den anden Side. Hvad enten det nu er Controlle eller snarere, hvad jeg troer, Sambittigheden, der gjør, at Geistligheden ikke sætter for høie Priser, vist er det, Capitelstarten er ikke for høj; thi fra Stagen til Kongeaaen, fra Blaavandsbuk til Drefund kjøbe Handelsmand, vel at mærke for et længere Tidsrum, 5—10—20 Aar, ja for Vedkommendes Levetid saa meget Korn, de kunne faae, efter Capitelstarten, ja give 8—16—24 $\text{\$}$. derover paa flere Steder. Der er endnu ikke oplyst fra nogen Handelsplads, at man ikke der kunde sælge efter Capitelstarten, nemlig for en Aarrække, thi for enkelte Aar som iaar kan man ikke altid. Men er dette en Kjendsgjerning, hvorfor skulde vi da nu udbrede Angstelse i mange Kredse ved at foretage Forandring i det Bestaaende? Enhver Forandring er til Skade, naar den ikke er en Forbedring; thi den sætter altid de deri Interesserede i Uro, og hvor Mange ere der ikke, der netop i vore Dage ere interesserede i dette Spørgsmaal, ikke alene alle Oppebærere af Konges og Kirketienden, Geistligheden, Lærerstanden, milde Stiftelser, offentlige Anstalter, men ogsaa alle de Embedsmænd, der have faaet Tillæg efter det saakaldte Bygprincip, alle de, der have contraheret efter Capitelstarten, saavel som alle Byerne. Alle disse ville med Angstelse see Forandring imøde og frygte, at det ikke vil blive en Forbedring. Den uheldige Stjæbne, alle lignende Forslag have havt i Stændersalen, Rigsdagen osv. af en Majoritetens Udvikling, viser ogsaa tilstrækkeligt, hvor mislig sliq Forandring er. Minoriteten finder af foranstaaende Grunde ingen Anledning til at foreslaae Forandring med Hensyn til de Personer, der afgive Vota til Capitelstarten, han fraraader § 1 og gaaer kun subsidiairt ind paa Majoritetens subsidiaire Forslag til § 1.